

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOL HUGUET, director general
JOSEP PLANAS, director financer
ESTHER CARALPS, directora de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, cap de sistemes

**EL CANVI EFECTUAT PEL BANC
CENTRAL EUROPEU**

Ramon Tremosa
i Balcells

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.com

Tipus d'interès i territori

El Banc Central Europeu ha apujat el tipus d'interès. Com passa sovint en economia, això afecta més uns sectors productius que altres. La indústria és el sector més sensible als canvis del tipus d'interès, creixent més la inversió i la producció industrial que en altres sectors quan els tipus baixen i minvant també més quan aquests puguen. Els actius industrials (maquinària, elements de transport, etc.) tenen una vida útil molt més curta que, posem per cas, un hotel: si el crèdit bancari és més car, en els pocs anys que dura l'actiu hi ha poc temps perquè l'empresa guanyi prou diners per compensar les despeses financeres del crèdit. Un hotel, en canvi, té una vida útil de cinquanta anys, de manera que, si el preu de crèdit és elevat, hi ha un període molt més llarg per amortitzar i per recuperar les despeses financeres.

AQUEST IMPACTE SECTORIAL DIFERENCIAT DE LA política monetària té també un efecte territorial molt clar, en estar fortament especialitzats els territoris en sectors productius concrets. Com tots els països de dimensió gran o mitjana, l'Estat espanyol és també un exemple de gran heterogeneïtat productiva: hi ha autonomies molt industrialitzades, com ara País Basc i Navarra (amb un 40% del seu PIB generat per la indústria) o Catalunya i el País Valencià (30% i 22%, respectivament). També n'hi ha de monocultiu turístic com Balears i Canàries (75% del seu PIB) o bé amb monocultiu de serveis com Madrid (70% del seu PIB, per només un 10% industrial). Finalment, a Andalusia, Extremadura, les Castelles i Múrcia l'agricultura genera un 10%-15% del seu PIB, quan a Europa el PIB agrari tot just arriba al 2%. És eficient imposar a totes les autonomies el mateix model de finançament?

EL MINISTRE SOLCHAGA VA PRACTICAR EN EL període 1988-1993 una política monetària especialment negativa per a Catalunya: els tipus d'interès eren els més alts d'Occident (15%) i per això la peseta es va apreciar fortament de manera artificial (1 dòlar va passar de valer 170 pessetes l'any 1986 a valer-ne només 100 l'any 1990). Davant d'industrials exportadors catalans, perjudicats per crèdits cars i que patien caigudes de les exportacions, Solchaga es va permetre el luxe de dir: "España es un país de multinacionales y camareros; el tipo de interés no es una variable relevante". Això mateix també ho explica Xabier Arzalluz a *Así fue*.

AQUESTA VISIÓ MESETÀRIA DE L'ECONOMIA espanyola va continuar amb un PP que va donar totes les facilitats a la construcció i que va abandonar la indústria a la seva sort. Sort que ara la política monetària la fan els alemanys seriosament i sense experiments: fins i tot els sempre prudents informes mensuals de La Caixa es van permetre de titllar de "peculiar" la política econòmica de Solchaga, en combinar alhora una política fiscal expansiva (grans augmentos de la despesa i el dèficit públics) i una política monetària restrictiva (elevats tipus d'interès per captar capitals estrangers i finançar així el dèficit públic). Els anys de Solchaga van acabar com el rosari de l'aurora, amb una forta recessió eco-

ANTHONY GARNER

"I per als que volen menys política i més economia, segueix vigent la dita de Joan Fuster: la política, si no la fas, te la fan"

nòmica l'any 1993 (molt més intensa que a Europa) i amb Antoni Zabalza, exsecretari d'Estat d'Hisenda, reconeixent a Washington l'any 1995 que aquesta política havia provocat un intens *crowding out effect*: despesa pública que expulsa inversió privada i exportacions. A Catalunya aquest efecte va ser molt més intens.

ALS ESTATS UNITS HI HA MOLTA LITERATURA econòmica que estudia literalment l'impacte territorial de la política monetària. En ser un mercat únic integrat que fa molts anys comparteix moneda, els Estats estan encara més especialitzats que a Europa, fins al punt que el 70% de tota la indústria manufacturera nord-americana es concentra a la regió dels Grans Llacs, amb Illinois (Chicago) i Michigan (Detroit) al capdavant. Quan baixen els tipus d'interès tot el país se'n benefi-

cia però especialment aquesta regió, i quan els tipus puguen tot el país se'n ressent, però molt més també aquesta regió. Per això els Estats poden realitzar una política fiscal pròpia, per donar suport específic a les empreses locals, via impost de societats, concedint desgravacions fiscals a les que segueixin invertint: als Grans Llacs això permet compensar les seves empreses industrials d'un impacte sectorial i territorial més intens quan Greenspan apuja tipus.

SI LA GENERALITAT PARTICIPÉS I TINGUÉS capacitat normativa en l'impost de societats podria ajudar les nostres empreses industrials quan Frankfurt encareix el preu del diner, les quals ho pateixen més que altres empreses d'altres sectors i d'altres territoris de l'Estat. En aquest sentit, es troba a faltar pedagogia i concreció del nostre govern sobre quins impostos necessitem gestionar: no per caprici sinó com a condició necessària perquè Catalunya segueixi sent un país industrial. Ja fa massa anys que empresaris catalans van a Madrid a demanar desgravacions que sí que tenen els seus competidors europeus i se'n tornen sense res i amb un copet a l'esquena.

NO ÉS DEMOSTRABLE QUE MADRID PERJUDIQUI explícitament l'economia catalana però sí que ho és que Madrid, on només ofereixen serveis i no saben què és exportar béns, senzillament és indiferent amb les nostres necessitats productives. I per als que volen menys política i més economia, segueix vigent la dita de Joan Fuster: la política, si no la fas, te la fan.

EN SÍNTESI

El PSC i les banyes de toro

Marçal Sintès

Tot i que el relleu després d'una llarga etapa és sempre, en principi, higiènic i vigoritzador, i que hi ha consellers solvents i fins i tot algun de molt solvent, el balanç provisional del tripartit és més dolent que bo. Només cal comparar aquests dos anys amb les promeses fetes i les expectatives generades. Ara el PSC vol que hi hagi acord estatutari com sigui i que s'hi arribi de pressa. Reclama que CiU i Esquerra es comprometin amb això. I també a no retirar el text si les coses van mal dades. Els socialistes espanyols, assetjats pel PP i la seva estratègia d'ullal i terra cremada, pensen que els convé que l'Estatut es difumini en l'agenda política i, sobretot, que se'n tanqui la discussió amb celeritat. Segurament convertir l'Estatut en un assumpte secundari és una bona estratègia des del punt de vista del PSOE, però dubto que ho sigui per al PSC. Perquè, es vulgui o no, l'Estatut serà determinant en el balanç final del tripartit. En conseqüència, no és ximple preguntar-se si els socialistes catalans, principal força del govern de la Generalitat, no hi guanyarien abandonant la seva posició defensiva per agafar el toro per les banyes. Tinc la sensació que s'equivocaran —en termes de país i de partit— si el que fan és acoquinar-se i fer passar els interessos del PSOE per davant de la seva primera responsabilitat. No calen temeritats, ni que trenquin absolutament res, sols evitar la impressió que han llançat la tovallola abans que la campana sonés per primer cop. Estaria bé així que ho entenguessin els que avui comanden al PSC: els Montilla, Iceta, Zaragoza, etcètera.
m.sintes@hotmail.com